

Krajoznawca Kujawsko - Pomorski

Informator Kujawsko - Pomorskiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK

WYDAWNICTWO ELEKTRONICZNE

Bydgoszcz

Chełmno

Grudziądz

Inowrocław

Kruszwica

Lipno

Świecie

Toruń

Włocławek

Żnin

nr 59/2018

kwiecień 2018

Rok XIII

II POSIEDZENIE KUJAWSKO-POMORSKIEGO KOLEGIUM INSTRUKTORÓW KRAJOZNAWSTWA PTTK

Na dzień 24 lutego 2017 roku zwołane zostało II - w nowej kadencji - posiedzenie Kujawsko-Pomorskiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK. Tym razem na obrady do grudziądzkiej Mariny zaprosił nas Oddział PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi. Parę minut po godzinie 11.00 przewodniczący Kolegium Krzysztof Czerepowicki powitał zebranych członków Kolegium.

Grudziądzka Marina w porcie Schulza

Posiedzenie rozpoczęło się od uczczenia chwilą ciszy pamięci zmarłego Instruktora Krajoznawstwa Regionu Stanisława Grossa z toruńskiego Oddziału Miejskiego im. Mariana Sydowa.

W trakcie tego posiedzenia Kolegium przyjęło plan pracy na rok 2018 oraz sprawozdanie Centralnego Referatu Weryfikacyjnego Odznaki Krajoznawczej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W 2017 roku Centralna oraz trzy Oddziałowe Komisje Weryfikacyjne przyznały łącznie 31 Odznak Krajoznawczych Województwa Kujawsko-Pomorskiego (podział na stopnie: brązowa - 14; srebrna - 12; złota - 2; złota z diamentem - 3). Podczas obrad omówiono też stan przygotowań do XII Wojewódzkiego Zlotu Aktywnych Krajoznawców - Bydgoszcz/Koronowo

2018, którego organizatorem będzie Regionalny Oddział „Szlak Brdy” z Bydgoszczy . W trakcie obrad na wniosek Krzysztofa Czerepowickiego podjęto uchwałę, w myśl której Tadeusz Rauchfleisch z grudziądzkiego Oddziału PTTK będzie uczestniczył w pracach i posiedzeniach Kolegium jako stały współpracownik. Podczas posiedzenia Kujawsko-Pomorskie Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK zatwierdziło regulamin oraz wizerunek nowej Odznaki Krajoznawczej „Śladami Królowej Anny Wazówny”. Autorem zarówno regulaminu jak i wizerunku odznaki jest Jan Kamiński z Grudziądza.

Jednym z ważnych punktów porządku obrad było rozpatrzenie wniosków oddziałów o mianowania na stopień IKR oraz zaopiniowanie wniosków o nadanie honorowego tytułu ZIK. Kujawsko-Pomorskie Kolegium postanowiło mianować Miłosza MARCINIAKA i Pawła ŚLIWIŃSKIEGO z Oddziału Kujawskiego z Włocławka Instruktorami Krajoznawstwa Regionu. Następnie rozpatrywano wniosek Oddziału Przewodnickiego z Torunia o nadanie honorowego tytułu Zasłużonego Instruktora Krajoznawstwa - Bogumiłowi KORZENIEWSKIEMU z Ciechocinka. Jako, że złożony wniosek spełniał wymogi formalne, a jego uzasadnienie nie wzbudziło zastrzeżeń zebranych, wręcz przeciwnie, osoba Bogumiła Korzeniewskiego jest powszechnie znana z działań na niwie krajoznawstwa, dlatego też jednogłośnie postanowiono pozytywnie zaopiniować przedstawioną kandydaturę i z rekomendacją przesłać wniosek o nadanie honorowego tytułu Zasłużonego Instruktora Krajoznawstwa do Krajowego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa Komisji Krajoznawczej ZG PTTK. W dniu 17 marca 2018 roku w Warszawie podczas I posiedzenia Komisji Krajoznawczej ZG PTTK Bogumiłowi Korzeniewskiemu nadano honorowy tytuł Zasłużonego Instruktora Krajoznawstwa.

WSZYSTKIM KOLEGOM **GRATULUJEMY**

Obrady II posiedzenia Kujawsko-Pomorskiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa

*tekst - Krzysztof CZEREPOWICKI (ZIK 169/Z/14)
foto - Henryk WASILEWSKI (IKP 495/P/05)*

DZIESIĄTY PARK KRAJOBRAZOWY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM

W dniu 19 marca 2018 roku, w trakcie obrad XLII sesji Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego, radni przyjęli projekt uchwały dotyczący powołania **Parku Krajobrazowego Góry Łosiove**. Chodzi o cenny przyrodniczo nadwiślański obszar w gminach Grudziądz i Rogóźno, związany z postacią wybitnego polskiego chirurga prof. Ludwika Rydygiera. Będzie to dziesiąty park krajobrazowy w województwie kujawsko-pomorskim. Podstawowym celem utworzenia

parku to ochrona cennych walorów przyrodniczych i historycznych tego obszaru - krajobrazu, przyrody nieożywionej, rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz dóbr kultury.

Park powstanie przy północnej granicy województwa, na obszarze 4,8 tysiąca hektarów. Chodzi o urozmaicony krajobrazowo teren polodowcowy - pokrytą najlepiej zachowanym w kraju polem wydumowym wysoczyznę morenową, rozległy kompleks leśny i położone w bezpośrednim sąsiedztwie Wisły międzywale, terasę zalewową rzeki i dno doliny Wisły i Osy. Występuje tu 119 gatunków ptaków, kilkadziesiąt gatunków ryb, spotkamy też między innymi kumaki nizinne, żaby jeziorkowe i ropuchy zielone. To także korytarz migracyjny łosi. W granicach parku znajdują się też 54 pomniki przyrody.

Na obszarze projektowanego parku nie brakuje też świadectw bogatej historii i kultury tych ziem. Wieś Dusocin to miejsce urodzenia światowej sławy chirurga prof. Ludwika Rydygiera, w której do dziś zachowały ruiny jego domu rodzinnego. Na tym terenie odnajdziemy też ślady osadnictwa olęderskiego, miejsca pamięci narodowej, stanowiska archeologiczne oraz charakterystyczne cechy architektury wiejskiej: budownictwo drewniane i zabudowy z kamieni polnych.

Na podstawie „Newslettera” nr 2609 Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego

ODZNAKA KRAJOZNAWCZA PTTK „ŚLADAMI KRÓLEWNY ANNY WAZÓWNY”

REGULAMIN

1. Odznaka „Śladami Królowny Anny Wazówny” została ustanowiona przez Kujawsko-Pomorskie Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK dla uczczenia 450. rocznicy urodzin Anny Wazówny - szwedzkiej królowny, która zapisała się w historii Polski, a szczególnie w dziejach ziemi chełmińskiej.
2. Odznaka ma na celu zachęcenie do poszerzenia wiedzy historycznej o Annie Wazównie i czasach, w których żyła oraz popularyzację obiektów krajoznawczych z nią związanych.
3. Odznaka jest jednostopniowa. Czas jej zdobywania jest nieograniczony.
4. Odznakę można zdobywać po ukończeniu 10. roku życia.
5. Warunkiem zdobycia odznaki jest zwiedzenie miejsc związanych z Anną Wazówną w Brodnicy, Golubiu-Dobrzyniu i Toruniu oraz siedmiu dowolnie wybranych w innych miejscowościach, wymienionych w Informatorze krajoznawczym, który jest załącznikiem do regulaminu. Obiekty do zwiedzania zaznaczone są tłustym drukiem. Jeśli w miejscowości nie wymieniono konkretnego obiektu, należy zwiedzić zamek, pałac lub dwór (ewentualnie ich ruiny). W przypadku braku takiego obiektu, należy zwiedzić muzeum, zabytek architektury, tablicę pamiątkową itp., o ile to możliwe, mające związek lub nawiązujące do losów królowny.
Do miejsc wybranych można zaliczyć również wymienione placówki oświatowe im. Anny Wazówny oraz rzeźbę królowny w Toruniu.
6. Podstawą weryfikacji odznaki jest indywidualnie prowadzona kronika (dopuszcza się również formę elektroniczną), która powinna zawierać podstawowe dane osobowe zdobywającego odznakę oraz wyszczególnienie zwiedzanych obiektów, daty i potwierdzenia ich zwiedzania (pieczętki, bilety wstępu, fotografie, potwierdzenie członka kadry programowej PTTK lub organizatora imprezy).
7. Odznakę przyznaje i dystrybucję prowadzi Centralna Komisja Weryfikacyjna Kujawsko-Pomorskiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK z siedzibą przy Oddziale PTTK

im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu lub inna jednostka PTTK upoważniona przez Kolegium.

8. Autorem regulaminu i projektu graficznego odznaki jest Jan Kamiński, autorami Informatora krajoznawczego są Andrzej Hermann i Jan Kamiński.
9. Regulamin został uchwalony przez Kujawsko-Pomorskie Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK w dniu 24.02.2018 r. i zatwierdzony przez Prezydium Zarządu Głównego PTTK w dniu 2018 r.

Kujawsko-Pomorskie Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK
(z siedzibą przy Oddziale PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu
ul. Hallera 32, 86-300 Grudziądz)

INFORMATOR KRAJOZNAWCZY

(Poniższe wiadomości nie wypełniają opisu życia, ani dokonań królowny Anny Wazówny - wskazują jedynie związki poszczególnych miejsc z jej osobą)

Anna Wazówna przyszła na świat 17 maja 1568 r. na zamku w **Eskilstunie** (Szwecja). Zamek spłonął w 1680 r. i nie został odbudowany. W Muzeum Miasta Eskilstuna można zobaczyć kamienie pochodzące z nieistniejącego dziś zamku. Królowna Anna dorastała w Szwecji. Matka Katarzyna Jagiellonka wychowywała ją w wierze katolickiej, ale Anna około roku 1580 przeszła na luteranizm. Jej główną siedzibą był **zamek Stegeborg**. Tutaj urodził się i dorastał ojciec Anny Jan III Waza. W tym zamku królowna miała swoją pierwszą aptekę. Tutaj rezydowała również w czasie swoich późniejszych podróży z Polski. Do dzisiaj zachowały się ruiny zamku z ceglana wieżą z XIII w. i klasycystyczny pałac z pocz. XIX w. Na polach pod zamkiem Stegeborg Zygmunt III Waza pokonał w 1598 roku rebeliantów chcących mu odebrać koronę szwedzką po śmierci ojca.

19-letnia Anna przybyła do Polski we wrześniu 1587 r., razem ze swoim bratem Zygmuntem wybranym na króla Rzeczypospolitej. Podróż Zygmunta III Wazy i Anny Wazówny do Krakowa wiodła przez **opactwo cystersów w Oliwie**, a następnie przez **Gdańsk, Malbork, Toruń, Łęczycę** i Piotrków (ob. **Piotrków Trybunalski**), gdzie spotkała się z nimi królowa-wdowa Anna Jagiellonka – siostra matki). Z powodu potyczki przedniej straży orszaku ze zwolennikami Maksymiliana król zawrócił do Rawy, a królowna ze względów bezpieczeństwa pojechała do królowej, do **Warszawy**. Pod koniec roku król przybył do Krakowa i został tam koronowany. Dopiero, kiedy po rozgromieniu wojsk zwolenników Maksymiliana drogi stały się bezpieczniejsze, do **Krakowa** udały się Anna Jagiellonka i Anna Wazówna. Od lutego 1588 r. obie zamieszkały na **Wawelu**. Na wzgórzu znajdują się dwa zespoły zabytkowych budowli. Zamek Królewski na Wawelu – Państwowe Zbiory Sztuki jest narodową instytucją kultury, stanowi muzeum o charakterze rezydencji historycznej. Drugi zespół to bazylika archikatedralna św. Stanisława i św. Wacława – miejsce koronacji królów Polski oraz ich pochówku (tutaj spoczywają m.in. Anna Jagiellonka oraz Wazowie: Zygmunt III, Władysław IV i Jan Kazimierz). Późnym latem 1588 r. epidemia zmusiła dwór do opuszczenia Krakowa. Orszak królewski udał się w stronę **Sandomierza**, potem do **Lublina**, a następnie do **Warszawy**. Choroby nie ominęły dworu i zmusiły króla do pozostawienia Jagiellonki i Wazówny w **Radomiu**.

W następnym roku Anna Wazówna rozpoczęła podróż do Szwecji. W lipcu z królem wyruszyła do Litwy. Byli w **Grodnie** i **Wilnie**. Potem udali się do inflanckiego Rewla (obecnie **Tallin**). Tam Anna i Zygmunt spotkali się z ojcem i macochą. Z Rewla król Zygmunt wyruszył do Polski. Królowna Anna udała się z Janem III do Szwecji, skąd powróciła do Polski w 1591 r. Jakiś czas mieszkała w **Gdańsku**, potem w **Malborku**. Koniec roku Anna spędziła ze swoją ciotką Anną Jagiellonką w Nowym Mieście Korczynie (obecnie **Nowy Korczyn**).

Anna z powodu swojego wyznania została przyjęta z dużą rezerwą, która przerodziła się w jawną niechęć, kiedy stwierdzono jej wielki wpływ na brata-katolika. To ze względu na tą niechęć królewna wyjeżdżała do Szwecji. Luteranizm Anny Wazówny i związane z nim intrygi otoczenia spowodowały, że usunęła się z królewskiego dworu i przeniosła się do rezydencji ciotki do **Ujazdowa** pod Warszawą (obecnie w granicach miasta). Razem podróżowały do Krakowa, Warszawy, Nowego Miasta Korczyna lub Łobzowa. W **Łobzowie** (obecnie cz. Krakowa) mieści się **pałac**, który był letnią rezydencją królewską. Za panowania Stefana Batorego przebudowę pałacu przeprowadził Santi Gucci. Zaprojektował także rozległy **ogród**, którym później Zygmunt III osobiście się zajmował, a Anna pomagała mu w tym podczas swoich pobytów w Łobzowie. Obecnie gmach pałacu należy do Politechniki Krakowskiej, a po królewskim ogrodzie pozostała resztką parku, która w 2015 r. oficjalnie dała początek nowemu parkowi miejskiemu „Ogrody Łobzów”.

W 1593 r. Wazówna kolejny raz wyjechała z Polski do Szwecji. Kroniki odnotowały jej pobyt w porcie **Elsnaby, Sztokholmie** i na pogrzebie Jana III Wazy w **Uppsali**. Rodzinny kraj opuściła bezpowrotnie po przegranej przez Zygmunta III Wazę bitwie pod Linköping w 1598 r. Po powrocie do Polski znowu podróżowała pomiędzy krakowskim zamkiem na Wawelu a zamkiem warszawskim, który był siedzibą królewską od 1596 r., kiedy to Zygmunt III Waza przeniósł stolicę z Krakowa do Warszawy. **Zamek Królewski w Warszawie**, pierwotnie rezydencja książąt mazowieckich, stał się siedzibą władz I Rzeczypospolitej – króla i Sejmu (Izby Poselskiej i Senatu). Zamek zniszczony przez Niemców w 1939 r. i w czasie powstania warszawskiego, odbudowano w latach 1971-1984 (udostępnienie do zwiedzania). W 1979 roku utworzono w nim muzeum. Obecnie pod nazwą „Zamek Królewski w Warszawie – Muzeum. Rezydencja Królów i Rzeczypospolitej” pełni również funkcje reprezentacyjne – przyjmowane są oficjalne wizyty i organizowane spotkania państwowe.

W 1604 r. Zygmunt III Waza nadał Annie starostwo brodnickie, a w 1611 golubskie. Królewna na stałe zamieszkała nad Drwęcą. Siedzibą starostów w **Brodnicy** był **pokrzyżacki zamek** - potężna budowla obronna nad rzeką. Obecnie można zwiedzać ekspozycje Muzeum w Brodnicy w pozamkowych piwnicach i okazałą wieżę o wysokości 54 m. Wieżę wieńczy metalowa chorągiewka-wiatrowskaz ze stylizowanym snopkiem (herb Wazów), lwem w koronie (godło Gotlandii), trzema koronami (godło Szwecji), inicjałami AP (Anna Princeps) i datą 1616, ustawiona na zakończenie przebudowy zamku przez starościnę Annę Wazównę. Na przedzamczu **pałac** wzniesiony ok. 1550 r., który starościna przebudowała w stylu wczesnego renesansu, bogato urządziła wnętrza – posadzki z glazurowanej cegły, sufity ze złoceniami, piece z ozdobnych kafli. Obecnie pałac jest siedzibą biblioteki oraz informacji turystycznej. Jest w nim również Sala Ślubów USC. Przed pałacem stoi **pomnik Anny Wazówny** z 2005 r. dłuta Ryszarda Kaczora. Przy wschodniej fosie zamkowej, między ul. Zamkową i Drwęcą znajduje się **Park Anny Wazówny**. Nazwę parku uchwaliła Rada Miejska w 2002 roku.

Siedzibą starostów w Golubiu (obecnie w granicach miasta **Golub-Dobrzyń**) także był pokrzyżacki **zamek**. Anna przebudowała gotycki zamek na renesansowy – m.in. powstał drewniany krużganek dookoła dziedzińca, a zewnętrzne mury ozdobiła attyka i okrągłe wieżyczki w narożnikach, na ścianach powstały sgraffitowe ozdoby. Na terenach przyległych do zamku założyła ogrody m.in. z roślinami leczniczymi, w których prawdopodobnie wyhodowała po raz pierwszy w Polsce tytoń. Teraz golubski zamek pod zarządem PTTK pełni funkcje hotelowe i gastronomiczne, a przede wszystkim jest miejscem bogatej działalności kulturalnej. Oddział PTTK im. Zygmunta Kwiatkowskiego prowadzi Muzeum Regionalne, w którym można zobaczyć eksponaty związane z zamkiem i regionem, a także wystawy czasowe sztuki współczesnej oraz organizuje wiele imprez kulturalno-rozrywkowych. Słynne stały się Wielkie Bale Sylwestrowe, Międzynarodowe Turnieje Rycerskie, Konkursy Krasomówcze. To właśnie tutaj wskrzeszono

tradycję średniowiecznych turniejów rycerskich, co przyczyniło się do dynamicznego rozwoju bractw rycerskich i grup rekonstrukcyjnych.

Na terenie byłych starostw w 2003 r. imię królowny nadano szkołom w Golubiu-Dobrzyniu i Gorczenicy. Nieopodal golubskiego zamku znajduje się Zespół Szkół nr 1 im. Anny Wazówny z pamiątkową tablicą w holu na parterze i portretami królowny. Natomiast w Gorczenicy, największej wsi w dawnym starostwie brodnickim, jest Szkoła Podstawowa im. Królowny Anny Wazówny. W szkole odsłonięto pamiątkową tablicę oraz na cześć patronki urządzono ogródek kwiatowo-ziołowy.

Anna Wazówna zmarła w Brodnicy 6 lutego 1625 r. w wieku 57 lat. Z powodu papieskiego zakazu chowania protestantów na katolickich cmentarzach nie mogła spocząć w katedrze wawelskiej jako członkini rodziny królewskiej. Jej ciało przez 11 lat przechowywano w piwnicy zamku brodnickiego (tu w 1629 r. jej trumnę sprofanowali i ograbili Szwedzi). Dopiero w 1636 r. jej bratanek, król Polski Władysław IV Waza zdecydował o pochowaniu Anny w pobliskim **Toruniu**, w specjalnie dobudowanym w tym celu **mauzoleum** przy kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny (ówczesnym zborze ewangelickim). W latach 90. XX wieku w Toruniu naukowcy z UMK przeprowadzili prace konserwacyjne mauzoleum. Przy okazji ekshumowano i zbadano szczątki królowny. Potwierdzono autentyczność zachowanych pozostałości. 15 października 1995 r. odbył się jej powtórny pogrzeb, o charakterze ekumenicznym. Mauzoleum tworzy półkolista absyda z barokowym portalem, na cokole wspiera się sarkofag z umieszczoną na nim leżącą postacią królowny.

W Toruniu można również zobaczyć figurę Anny Wazówny wykonaną z drewna podczas rzeźbiarskiego pleneru (nad Strugą Toruńską przy ul. Chrobrego 27).

BIBLIOGRAFIA

- Grażyna Kurkowska „Anna Wazówna 1568-1625. Polskie losy szwedzkiej królowny”.
- Alicja Saar-Kozłowska „Infantka Szwecji i Polski Anna Wazówna 1568-1625. Legenda i rzeczywistość”.
- Renata Pawlak „Anna Wazówna - Niepospolita kobieta I Rzeczypospolitej”

(W/w pozycje w wersji cyfrowej można znaleźć na stronie <http://pilsudski.jcom.pl/index.php/anna.>)

Jan KAMIŃSKI (ZIK 189/Z/16)

110-LECIE ODDZIAŁU KUJAWSKIEGO PTK-PTTK WE WŁOCŁAWKU

Oddział Kujawski Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego we Włocławku powstał w 1908 roku (zebranie założycielskie odbyło się 28 marca) - jako jeden z pierwszych oddziałów PTK - i od początku swego istnienia odgrywał istotną rolę w mieście i w regionie. Krajoznawcy włocławscy inicjowali i organizowali wycieczki, wyprawy naukowo-badawcze w poszukiwaniu śladów przeszłości, specjalne kursy z historii, archeologii, etnografii i sztuki, publikowali w czasopismach i w pracach popularnonaukowych, przygotowywali wystawy, w 1909 roku utworzyli Muzeum Kujawskie. Po drugiej wojnie światowej - w nowej rzeczywistości politycznej - tradycje PTK starali się kontynuować działacze Oddziału Kujawskiego PTTK. W dzieje krajoznawstwa na Kujawach i ziemi dobrzyńskiej wpisało się wiele osób, warto tu przypomnieć choćby Antoniego Byszewskiego, Antoniego Olszakowskiego, Cypriana Apanowicza, Adama Juliana Olszewskiego, Szymona Rajcę, Zdzisława Arentowicza, Wacława Gąszczyńskiego, Zygmunta Prószyńskiego, Andrzeja Podgórskiego, Hannę Gnatowską, Ewarysta Jakubowicza, a w czasach nam bliskich - Mieczysława Rojewskiego, Bogdana Ziółkowskiego czy nieodżałowaną Helenę Cieślak.

W tym roku Oddział Kujawski PTK-PTTK we Włocławku obchodził uroczystie 110. rocznicę powstania. Z tej okazji ukazała się okolicznościowa publikacja, wydano też ładny okolicznościowy medal. Publikacja przypomina historię ruchu krajoznawczo-turystycznego we Włocławku, ale przede wszystkim jest omówieniem wybranych form działalności oddziałowych komisji, sekcji i

klubów w latach 2008-2018. Uzupelnieniem są załączone tabele, wykazy fotografie - ilustrujące bogatą i różnorodną współczesną działalność Oddziału. Warto przypomnieć, że w 2008 roku - z okazji setnej rocznicy - wydano znacznie obszerniejsze opracowanie (*100 lat Oddziału Kujawskiego PTK/PTTK we Włocławku 1908-2008*, pod redakcją Bogdana Ziółkowskiego).

Główne uroczystości 110-lecia odbyły się 17 marca w odnowionej Hali Sportowo-Widowiskowej OSiR przy ul. Chopina we Włocławku. Honorowy

patronat nad nimi (i nad wszystkimi imprezami jubileuszowymi) objęli Piotr Całbecki - Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Marek Wojtkowski - Prezydent Miasta Włocławek. Spotkanie prowadził Henryk Wasilewski, przewodniczący Oddziałowej Komisji Krajoznawczej. Po

wejściu pocztu sztandarowego (sztandaru Oddziału) i odśpiewaniu (z towarzyszeniem orkiestry) Hymnu Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, prowadzący nawiązał do obchodzonej w tym roku setnej rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości. Nawiązanie istotne - bo przecież Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, powstałe jeszcze w okresie zaborów, starało się szerzyć i pogłębiać znajomość dziejów ojczystych, rozbudzać w Polakach

uczucia patriotyczne. „Kochaj każdy skrawek tej ziemi i każdego Polaka - pisał Aleksander Janowski, współtwórca PTK - bo ziemia to twoja matka, a Polak to twój brat.” W atmosferę czasów odradzającej się Niepodległości wprowadziła wiązanek pieśni patriotycznych, wykonana przez orkiestrę Zespołu Szkół Samochodowych we Włocławku pod kierunkiem Grzegorza Augustynowicza i Andrzeja Marciniaka, chór Uniwersytetu Trzeciego Wieku i solistę Jana

Wojciechowskiego. Zebranych powitał Andrzej Tyrjan, od marca 2017 roku prezes Zarządu Oddziału (do 2017 roku funkcję prezesa pełnił przez kilka kadencji Lech Wojciech Krajewski, wciąż aktywny jako działacz, turysta, kajakarz). W uroczystości uczestniczyło około czterystu osób (!), reprezentujących kilka pokoleń PTTK (najstarsi przekroczyli dziewięćdziesiąty rok życia), m.in. zasłużeni, będący „żywą kroniką Oddziału” Seniorzy - Irena Pietruszczak, Barbara Nowakowska i Henryk Wawrzyniak. Przybyli przedstawiciele

władz miasta i Urzędu Miasta z wiceprezydent Włocławka Barbarą Moraczewską, władz Powiatu Włocławskiego ze Starostą Włocławskim Kazimierzem Kacą, przedstawicieli Zarządu Województwa i Urzędu Marszałkowskiego, Delegatury Urzędu Wojewódzkiego, osoby reprezentujące lokalne samorządy i instytucje; reprezentanci oddziałów PTTK w Toruniu, Grudziądzu, Inowrocławiu, dyrektor Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, prezes Oddziału Włocławskiego PTSM, nauczyciele przygotowujący dzieci i młodzież do petetekowskich konkursów i turniejów, rodzice wyróżnionych dzieci, dziennikarze, fotoreporterzy lokalnych mediów. Niestety, zabrakło przedstawiciela Zarządu Głównego PTTK (był oczywiście zaproszony). Uroczystość była okazją do podziękowania za działalność, za pracę na rzecz krajoznawstwa i turystyki. Kilkadzieciąt osób zostało uhonorowanych - odznakami i dyplomami Zarządu Głównego, podziękowaniami od Marszałka Województwa, pamiątkowymi medalami i dyplomami przyznanymi przez Zarząd Oddziału Kujawskiego. Wręczono odznaki PTTK - najmłodszym, reprezentantom oddziałowych kół i klubów, nauczycielom. Uroczystość stała się też okazją do wręczenia Pawłowi Śliwińskiemu i Miłoszowi Marciniakowi legitymacji instruktora krajoznawstwa regionu, uprawnienia instruktorskie otrzymali w lutym br. decyzją Kujawsko-Pomorskiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK. Nie zapomniano o sponsorach, dzięki którym uroczystość mogła otrzymać bogatą oprawę – „Za pomoc i współdziałanie” otrzymali medale i dyplomy honorowe. Toyota Jaworski Auto Sp. z o. o. jest fundatorem wspomnianego okolicznościowego medalu; sponsor ten przygotował też specjalną nagrodę: możliwość jazdy próbnej przez cały weekend hybrydową toyotą (z pełnym bakiem). Nagrodę wylosowała jedna z uczestniczek spotkania. Dzięki pomocy finansowej Przedsiębiorstwa Prywatnego PAMELA Sp. z o. o. Dariusz Ślufiński wydano wspomnianą okolicznościową publikację. Pomocy udzielili również: Grażyna Jaworska - Dynamic Motors Sp. z o. o. Dealer BMW Włocławek, Tomasz Żórawski - Centrum Kształcenia Służb Ochrony DELTA, Bartłomiej Daroszewski - Ośrodek Szkolenia Zawodowego BHP Ekspert oraz HENKOR J.M. Kordylak Sp. jawna.

Szczególnym punktem uroczystości była prelekcja Andrzeja Szczepańskiego, włocławskiego przewodnika (w tym roku obchodzi 40-lecie działalności przewodnickiej), redaktora „Biuletynu Przewodnickiego”. Zebrani wysłuchali opowieści o bogatej w wydarzenia historii Oddziału Kujawskiego PTTK we Włocławku. Prelegent zilustrował swoją relację wieloma fotografiami (także archiwalnymi), wyświetlanymi na ekranie. Uroczystość zakończył krótki program artystyczny w wykonaniu uczniów i absolwenta (Mateusza Czarniaka) Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi im. Polskich Noblistów w Kruszynie (wieś w pobliżu Włocławka), którzy - pod kierunkiem Doroty Ryniec-Kilanowskiej - przedstawili wiązanek kujawskich przyspiewek.

Po trwającej dość długo części oficjalnej uczestnicy spotkania mogli spróbować przygotowanego na tę okazję tortu (sponsor - Bartłomiej Daroszewski), a także regionalnego jadła, serwowanego przez panie z Koła Gospodyń Wiejskich „Chalinianki” z Chalina (wieś niedaleko Dobrzyń nad Wisłą).

Obchody z okazji 110-lecia Oddziału Kujawskiego PTK-PTTK odbyły się dzięki zaangażowaniu osób, które - pod kierunkiem prezesa Andrzeja Tyrjana i sekretarza Oddziału Magdaleny Pinter - włożyły wiele wysiłku, poświęciły wiele czasu, by uroczystość nie tylko przypominała o bogatej przeszłości krajoznawstwa i turystyki w naszym regionie, ale też świadczyła o współczesnej kondycji Towarzystwa.

PTTK we Włocławku ma się dobrze i zaczyna odliczać...do swojego 120-lecia.

ODZNACZONY MEDALEM WIERNI TRADYCJI

Decyzją Zarządu Głównego Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego za kultywowanie pamięci o Powstaniu Wielkopolskim oraz popularyzowanie wartości, które przyświecały bohaterskim czynom powstańców, Andrzej Dargacz został odznaczony Medalem Wierni Tradycji. Uroczystość wręczenia odbyła się w dniu 2 marca 2018 roku podczas sesji Rady Powiatu Inowrocławskiego.

Andrzej Dargacz jest prezesem Oddziału PTTK w Inowrocławiu oraz Instruktorem Krajoznawstwa Regionu. Od lat angażuje się w działalność związaną z ochroną miejsc pamięci narodowej i propagującą pamięć o Powstaniu Wielkopolskim. Corocznie organizuje dla inowrocławskiej młodzieży cykliczne rajdy powstańczymi szlakami na trasach: Kościelec Kujawski - Inowrocław (od 1999 r.), Rojewo - Inowrocław (od 2003 r.), Jaksice - Złotniki Kujawskie

(od 2004 r.), rajd im. kpt. Pawła Cymśa oraz innych rajdów związanych z miejscami walk w Powstaniu Wielkopolskim, a także innych zrywów narodowych Polaków. Rajdy i wydarzenia, które organizuje, skupiają dużą liczbę uczestników i są dość sporym wyzwaniem logistycznym. Przy tej okazji organizowane są również różnego rodzaju konkursy i pogadanki, pogłębiające wiedzę uczestników tych imprez.

Duże zainteresowanie i frekwencja na rajdach, to zasługa ścisłej współpracy Andrzeja Dargacza z inowrocławskimi szkołami oraz samorządami, a także niektórymi firmami w mieście, które nierzadko fundują nagrody uczestnikom rajdowych konkursów. Oprócz uczestnictwa młodzieży szkolnej, w rajdach upamiętniających Powstanie Wielkopolskie bierze udział też wiele starszych uczestników, a także gości skupionych w innych oddziałach PTTK, co pozwala propagować i poznawać historię naszego regionu. Jako prezes Oddziału PTTK w Inowrocławiu, Andrzej Dargacz jest też współorganizatorem uroczystości rocznicowo-patriotycznych organizowanych w mieście.

Decyzją Zarządu Głównego Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego, w uznaniu zasług za szczególne osiągnięcia w kultywowaniu pamięci o Powstaniu Wielkopolskim oraz popularyzowanie wartości, które przyświecały bohaterskim czynom Powstańców, Andrzej

Dargacz został odznaczony Medalem Wierni Tradycji. Medal wręczył mu prezes Zarządu Kujawsko- Pomorskiego TPPW oraz członek Prezydium Zarządu Głównego Jacek Pietraszko.

Tekst i foto: Oddział PTTK w Inowrocławiu

WYDAWCA: Kujawsko-Pomorskie Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK

z siedzibą przy Oddziale PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu ul. gen. Józefa Hallera 32

Wydawnictwo bezpłatne. Ukazuje się w y ł ą c z n i e w formie elektronicznej

ADRES DO KORESPONDENCJI: e-mail: krzysztof.czerepowicki@gmail.com